

APSTIPRINU

Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa –
Turaidas muzejrezervāta direktora p.i.

Vija Stikāne

**ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀIS KULTŪRAS PIEMINEKLIS –
TURAIIDAS MUZEJREZERVĀTS**

**2022. gada
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Sigulda 2023

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	
1.1.	Iestādes juridiskais statuss un struktūra 3
1.2.	Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni 4-5
1.3.	Pārskata gada galvenās prioritātes 6-7
2.	FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI	
2.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 8-10
2.2.	Iestādes darbības rezultāti 10-19
2.3.	Muzeja pakalpojumi 20-21
2.4.	Muzejrezervāta pakalpojumu pieejamība un kvalitātes nodrošināšana 21
2.5.	Pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām 21
2.6.	Mujejrezervāta darba uzlabošana un sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai21-22
3.	PERSONĀLS 22
4.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	
4.1.	Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai22-24
4.2.	Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu.....	24
4.3.	Sadarbība ar nevalstisko sektoru 24-25
5.	NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI25-27

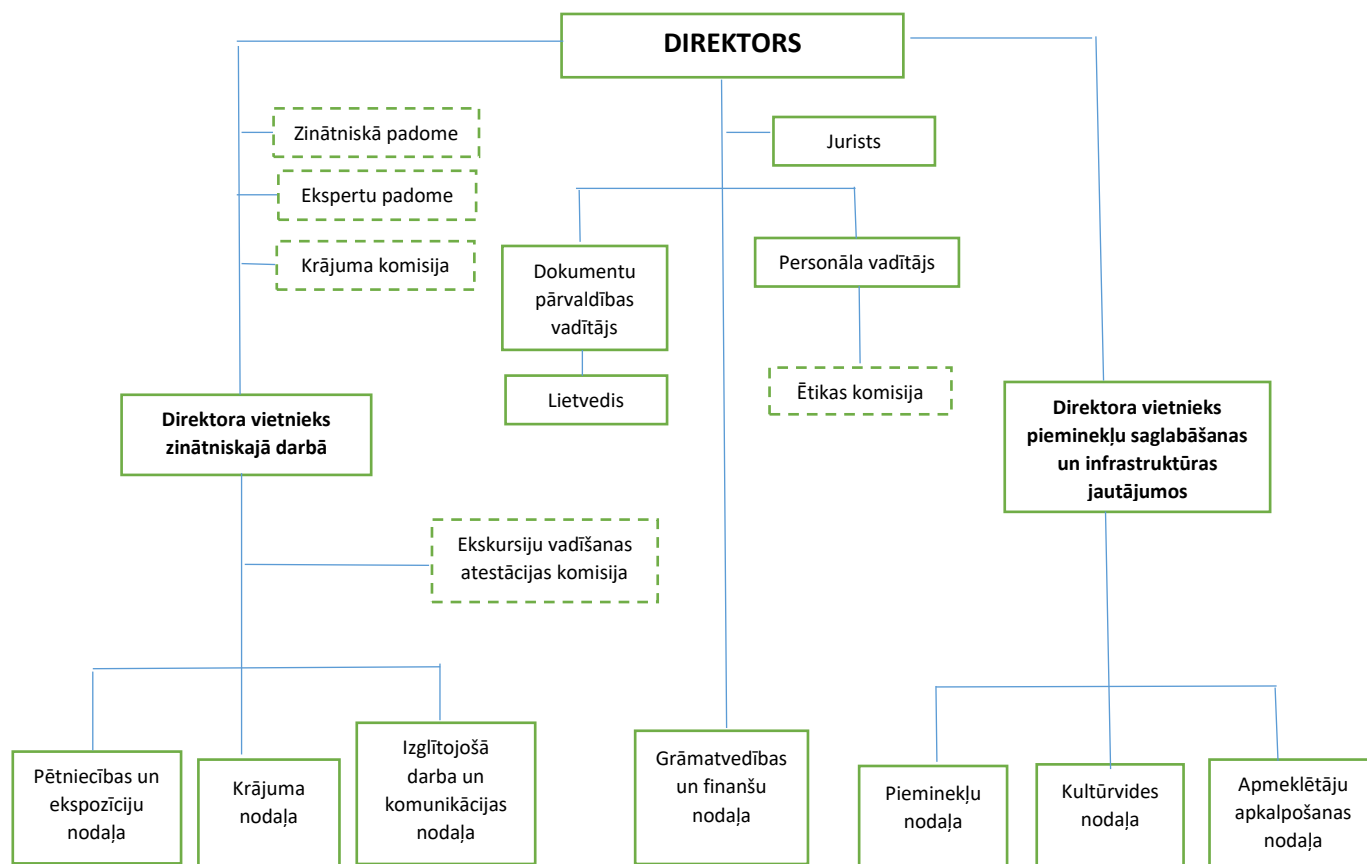
1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

Īpaši aizsargājamais kultūras piemineklis – Turaidas muzejrezervāts (turpmāk tekstā – muzejrezervāts) ir Kultūras ministrijas pakļautībā esoša valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumu, kas apstiprināts ar 2012. gada 18. decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr.932.

Turaidas muzejrezervāts izveidots 1988. gadā, lai saglabātu nākamajām paaudzēm vienu no senākajiem Latvijas valstiskajiem veidojumiem – Turaidas vēsturisko centru ar kultūras pieminekļu kompleksu. Muzejrezervāts veidots uz Siguldas novadpētniecības muzeja bāzes, kas savu darbību uzsāka 1948. gadā. Muzejrezervātu veido pieminekļi, dabas un kultūrvēsturiskā vide, krājums, kas ir Nacionālā muzeju krājuma daļa. Muzejrezervāts ar LR Ministru kabineta 01.03.1994. noteikumiem Nr.61 izsludināts par Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli, un noteikta tā teritorija. Ar LR Ministru kabineta 28.10.2014. noteikumiem Nr. 664 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta – aizsardzības kārtība” ir precizēta teritorijas robeža un noteikta kārtība, kādā tiek nodrošināta muzejrezervāta saglabāšana, uzskaitē, izpēte un izmantošana.

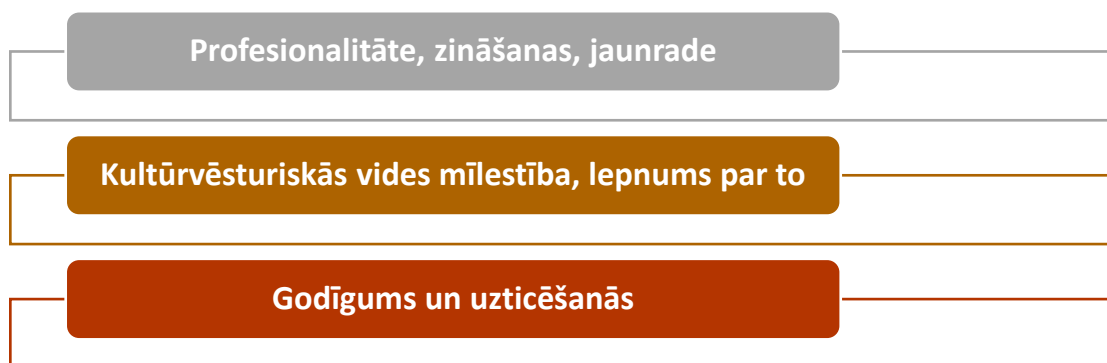
Turaidas muzejrezervāts ir akreditēts uz 10 gadiem līdz 2024. gada 8. maijam (akreditācijas apliecība Nr. 3AA, 09.05.2014.)

Muzejrezervāta darbu vada direktors. Direktora tiešā pakļautībā ir Direktora vietnieks zinātniskajā darbā, Direktora vietnieks pieminekļu saglabāšanas un infrastruktūras jautājumos, Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītājs, dokumentu pārvaldības vadītājs, jurists un personāla vadītājs.

Muzejrezervāta funkcijas pilda: Krājuma nodaļa, Pētniecības un ekspozīciju nodaļa, Izglītojošā darba un komunikācijas daļa, Pieminekļu nodaļa, Kultūrvides nodaļa un Apmeklētāju apkalpošanas nodaļa. Atbalsta funkcijas veic Grāmatvedības un finanšu nodaļa, dokumentu pārvaldības vadītājs, lietvedis, personāla vadītājs un jurists.

Turaidas muzejrezervātā noteiktās pamatvērtības:

1.2. Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni

Turaidas muzejrezervāta misija ir harmoniskas sabiedrības veidošana, parādot latviskās dzīvesziņas attīstību un vispārcilvēciskās vērtības ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūras mantojumu.

Misijas īstenošanai muzejrezervāts veic šādas funkcijas (*Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 3.1.- 3.6. p.:*)

- 1) Uztur, pārvalda un attīsta muzeja krājumu – Nacionālā muzeju krājuma daļu
- 2) Veic muzeja krājuma un ar to saistītās informācijas zinātnisko pētniecību
- 3) Izglīto sabiedrību, nodrošina tai muzeja vērtību pieejamību
- 4) Pēta, atjauno un uztur kultūrvēsturisko vidi
- 5) Uztur un attīsta muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru
- 6) Restaurē, remontē un uztur attiecīgos kultūras pieminekļus

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, muzejrezervāta pamatuzdevumi ir (*Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 4.1.- 4.12. p.:*)

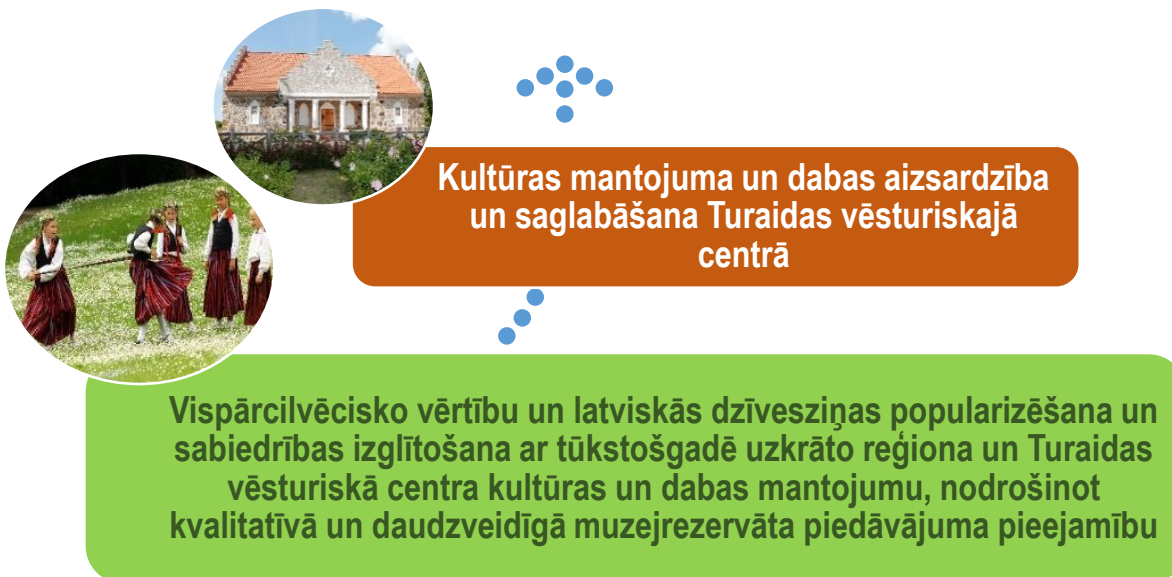
- 1) pētīt Turaidas vēsturiskā centra un novada kultūras un dabas pieminekļus, kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu;
- 2) nodrošināt mērķtiecīgu Nacionālā muzeju krājuma komplektēšanu, uzskaiti, dokumentēšanu un glabāšanu;
- 3) veidot informatīvo datu bāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
- 4) izmantojot Nacionālo muzeju krājumu, veidot ekspozīcijas un izstādes muzejrezervāta vēsturiskajās ēkās, nocietinājumos, būvēs un kultūrvidē;

- 5) īstenot valsts un starptautiskos projektus un programmas;
- 6) popularizēt kultūrvēsturiskās vērtības, izmantojot muzeja ekspozīcijas, izstādes un citus ar muzeja darbību saistītus pasākumus;
- 7) atjaunot zudušās vēsturiskās ēkas un būves, apsaimniekot vai iznomāt tās atbilstoši muzejrezervāta darbības mērķiem;
- 8) restaurēt vēsturisko vidi muzejrezervāta teritorijā, kopt dabas ainavas, veidot brīvdabas ekspozīcijas;
- 9) veikt kultūrizglītojošo darbību Turaidas novada un Vidzemes reģiona vēstures, kultūras, mākslas un tautas tradīciju popularizēšanā, izdot ceļvežus, bukletus, zinātniskus izdevumus un citus iespieddarbus, organizēt vietējās un starptautiskās zinātniskās konferences, seminārus un citus pasākumus, piedalīties tajos un nodrošināt attiecīgo pasākumu publicitāti;
- 10) nodrošināt ekspozīciju un izstāžu pieejamību apmeklētājiem, kā arī gidu pakalpojumus;
- 11) pētīt sabiedrības pieprasījumu un analizēt muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- 12) izstrādāt un īstenot projektus saskaņā ar muzejrezervāta stratēģiju.

Stratēģiskie mērķi 2014.–2023. :

1. Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai, pētīt un dokumentēt Turaidas vēsturiskā centra un reģiona dabas un kultūrvidi, pieminekļus, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un mērķtiecīgi komplektēt muzejrezervāta krājumu.
2. Latvijas kultūras mantojuma savdabības un daudzveidības iepazīšanai un Latvijas tēla veidošanai saglabāt, uzturēt un restaurēt Turaidas vēsturiskā centra ēkas-pieminekļus, dabu un kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu.
3. Reģiona attīstībai un sociālās stabilitātes sekmēšanai pilnveidot muzejrezervāta komunikācijas formas un efektivitāti, attīstīt kultūras tūrismu un paplašināt mērķauditorijas loku.
4. Nodrošināt muzejrezervāta kā kultūras mantojuma institūcijas darbības pilnveidošanu un darbinieku profesionalitātes paaugstināšanu.

Darbības virzieni:

1.3. Pārskata gada galvenās prioritātes un pasākumi to īstenošanai

Saskaņā ar Darbības un attīstības stratēģiju 2014–2023 un pieejamajiem finanšu resursiem muzejrezervāts 2022. gadā bija izvirzījis šādas prioritātes un uzdevumus:

Darbības prioritātes

Darbības virzieni un plānotie rezultāti 2022. gadā:

Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā

- ➔ Nodrošināt Turaidas vēsturiskā centra 38 ēku-pieminekļu uzturēšanu, saglabāšanu un restaurāciju, brīvdabas ekspozīcijas labiekārtošanu. Turpināt Turaidas pils kompleksa un muižas ēku uzturēšanas un restaurācijas darbus, atjaunot Turaidas pils koka grodu aku.
- ➔ Uzturēt muzejrezervāta kultūrvēsturiskās ainavas kvalitāti, turpināt 8 vēsturisko dīķu kaskādes atjaunošanas un teritorijas labiekārtošanas 3. kārtu, organizēt Turaidas pils apvedtakas infrastruktūras atjaunošanu un uzturēt pārējo dabas taku segumu, radot maksimāli drošu vidi apmeklētājiem.
- ➔ Turpināt kultūrvides sakopšanas darbus un aktualizēt kultūrvides izpēti, dabas mantojuma saglabāšanu.
- ➔ Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un saziņā ar Kultūras ministriju turpināt finanšu piesaistes risinājumu izstrādi jauna multifunkcionāla apmeklētāju centra un ieejas mezgla izveidei, Turaidas muižas kūts-staļļa ēku kompleksa un Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanai.
- ➔ Organizēt arheoloģisko izpēti Turaidas Baznīckalnā.

- ➔ Izdot grāmatu “Pilsdrupu paēnā. Turaida. Muiža. Pagasts. Apkārtnē”, katalogu “Arheoloģiskie atradumi Turaidas Baznīckalna kapsētā. 13.–18. gs.”, grāmatu “Apvienotā Vidzemes un ārzemju dārzkopība” (*Der vereinigte liv- und Ausländischer Gartenbau. Riga, 1684*) pārizdevumu ar tulkojumu un komentāriem, katalogu “Uzmērojumu zīmējumi Turaidas muzejrezervāta krājumā”
- ➔ Turpināt publikāciju “Turaidas pilī atrastie 13.–17. gs. apģērba piederumi”, ekspozīcijas “Ceļā uz Latvijas valsti. Klaušinieks. Saimnieks. Pilsonis” ceļvedis sagatavošanu un manuskripta sagatavošanu grāmatai “Tautasdziesma Dainu kalnā”.
- ➔ Turpināt jaunas ekspozīcijas “Dzīvojamā telpa viduslaiku pilī” plāna un eksponātu sagatavošanu, veikt ekspozīciju papildināšanu ar jaunām digitālām programmām un ekspozīciju kvalitātes uzlabošanu atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem.
- ➔ Izveidot brīvdabas ekspozīcijas: “1212. gads Turaidā”, “Turaidas muzejrezervāta Meža parka izziņas taka”.
- ➔ Atjaunot brīvdabas ekspozīcijas stendu “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē”, izmantojot mūsdienīgas tehnoloģiskus risinājumus.
- ➔ Izveidot un atklāt izstādes: “Pērsietim –160”, “Tautasdziesma Dainu kalnā”, “Mērs un mērīšana Latvijā un pasaulē”, “Turaidas muzejrezervāta atbalsta biedrībai – 20” u.c., turpināt pilnveidot brīvdabas izstādi “Skanošo puzuru dārzs” u.c.
- ➔ Veikt Siguldas draudzes novada hronikas (1739–1889) zinātnisku izpēti, sagatavošanu publicēšanai un Digitālās programmas izveidei.
- ➔ Noorganizēt sarunas/diskusijas par vēsturi saistībā ar ekspozīcijas “Ceļā uz Latvijas valsti. Klaušinieks. Saimnieks. Pilsonis” tēmām (Satversmei –100, Latvijas Brūnās šķirnes govju izveide 19.–20.gs. u.c.).
- ➔ Turpināt krājuma digitalizāciju, veikt pilnveidošanas darbu krājuma elektroniskā kataloga uzlabošanā.
- ➔ Muzejrezervāta Mežaparka izzināšanas un pieejamības nolūkā uzsākt darbu pie vides izglītojošo programmu un pasākumu sagatavošanas.

Vispārcilvēcisko vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīvā un daudzveidīgā muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību

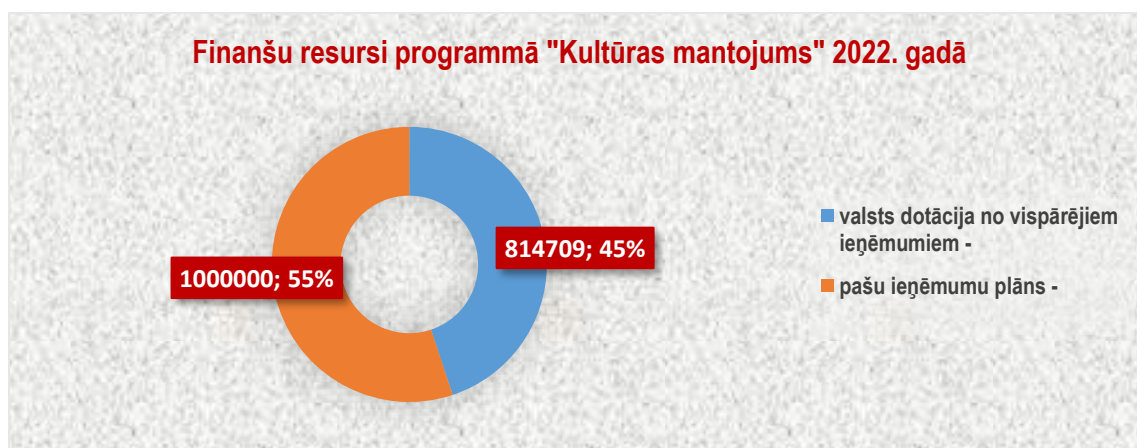
- ➔ Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veikt izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu, radīt un ieviest digitālos risinājumus muzeja pakalpojumu pieejamībā.
- ➔ Nemateriālā kultūras mantojuma popularizēšanai piedalīties starptautiskajā folkloras festivālā “Baltica 2022”.
- ➔ Sabiedrības izglītošanai par kultūras mantojumu un vēsturi noorganizēt sarunas-diskusijas, izglītojošos pasākumus: gadskārtu ieražu svētki, Eiropas kultūras mantojuma dienu aktivitātes u.c.
- ➔ Tupināt mobilā gida aplikācijas pilnveidošanu, pievienojot sadaļu bērniem un tematisko ekskursiju lokus.
- ➔ Pilnveidot un popularizēt izglītojošo programmu piedāvājumu projekta “Latvijas skolas soma” ietvaros, izstrādāt divas jaunas izglītojošās programmas un nodrošināt to pieejamību.
- ➔ Atbilstoši vajadzībai atkārtoti izdot reklāmas bukletu par izglītojošo programmu piedāvājumu bukletu “Turaidas muzejrezervāts” un bukletu par Turaidas Rozi.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

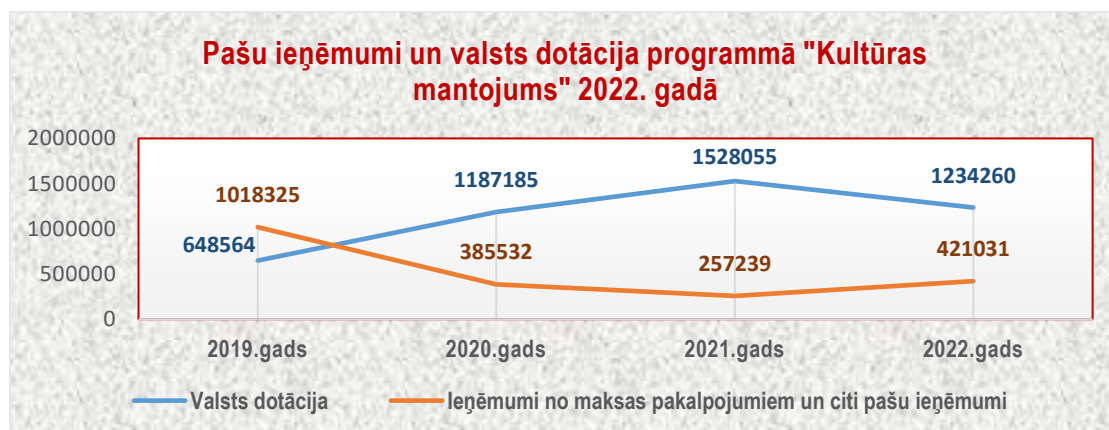
Pārskata gadā turpināta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932) noteikto funkciju un uzdevumu veikšana, atbilstoši Kultūras ministrijā apstiprinātajai Darbības un attīstības stratēģijai 2014.–2023., kārtējā gada darbības plānam un budžetam (budžeta programma „Kultūras mantojums”).

Muzejrezervātam 2023. gadā apstiprinātie finansu resursi ir **1 815 599 euro, t.sk.**
valsts dotācija no vispārējiem ieņēmumiem - 815 599 euro
pašu ieņēmumu plāns - 1 000 000 euro

Muzeja maksas pakalpojumu sniegšana ir cieši saistīta ar vietējo un ārvalstu tūrismu, ko 2022. gadā ļoti ietekmēja politiskā un ekonomiskā situācija Latvijā un pasaulē saistībā ar karadarbību Ukrainā, kā arī Covid-19 pandēmijas radītās sekas. Budžeta lielāko daļu veido ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem – no pārdotajām ieejas biļetēm un muzeja speciālistu vadīto ekskursiju un izglītojošos programmu pakalpojuma sniegšanas. Pakalpojumi tiek sniegti saskaņā ar Ministru Kabineta apstiprināto muzeja publisko pakalpojumu cenrādi (01.10.2013. MK noteikumi Nr.1029 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta maksas pakalpojumu cenrādis”).

Pašu ieņēmumu plāns 1 000 000 euro apmērā 2022. gadā tika izpildīts tikai par 42,1% jeb par 578979 euro mazāk nekā bija plānots. Muzejrezervāta darbības nodrošināšanai un rezultatīvo rādītāju izpildei 2022. gadā budžeta programmā „Kultūras mantojums” faktiski pieejamie finansu resursi bija **1 655 281 euro apmērā, t.sk. valsts dotācija 1 234 260 euro, 421 021 euro pašu ieņēmumi.**

Finanšu resursu kopējo apjomu programmā “Kultūras mantojums” 2022. gadā papildināja:

- Kultūras ministrijas budžeta programmā 21.00.00 “Kultūras mantojums” muzeju atbalstam – piešķirtie **32049,00 euro** projekta „Krājuma izpēte un izpētes rezultātu pieejamības nodrošināšana Turaidas Baznīckalna un pils ekspozīcijās” īstenošanai.

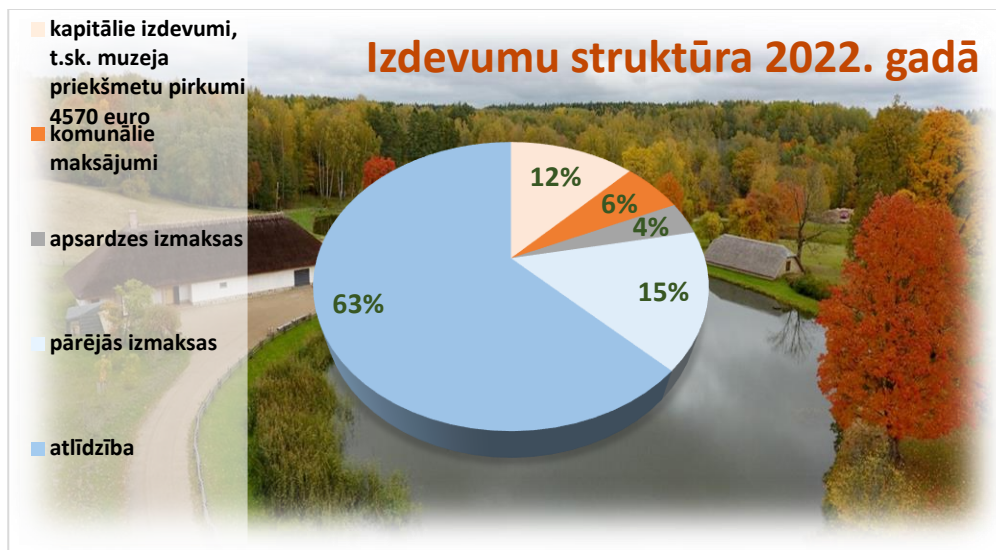
Atbilstoši muzejrezervāta nolikuma 5.2. punktā noteiktajām tiesībām, ņemta dalība projektu konkursos, papildināts budžets muzejrezervāta funkciju izpildei:

- Valsts kultūrkapitāla projektu konkursā – **2300 euro** par projekta "Siguldas ev.-lut. draudzes hronikas (1739 -1889) tulkojums un komentāri, to digitalizācija un pieejas e-vidēi nodrošināšana” realizāciju.
- Siguldas novada pašvaldības finansējums – **1849 euro** apmērā Nodarbinātības valsts aģentūras nodarbinātības programmā iesaistīto skolēnu darba algu apmaksai.

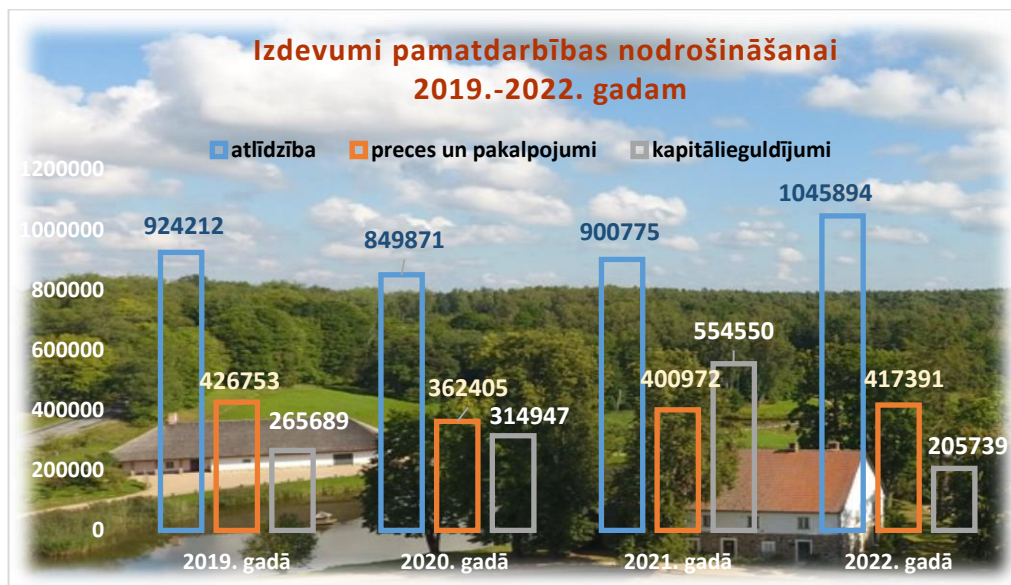
Pamatojoties uz minēto, muzejrezervāta funkciju izpildei 2022. gadā pieejamais finanšu resursu kopējais apjoms bija **1 669 024 euro apmērā**, kas tika izlietots darbinieku atlīdzībai, precēm un pakalpojumiem un kapitālieguldījumiem.

Pārskata gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, kopējie izdevumi ir samazinājušies par 187 273 euro jeb 10%. 2022. gadā ievērojami samazinājās izdevumi kapitālieguldījumiem par 63 %. Ņemot vērā, ka pašu ieņēmumu no maksas pakalpojumiem plāna izpildi ietekmē ekonomiskie un politiskie apstākļi, netika uzsākti jaunie attīstības projekti, bet turpināti un pabeigti iepriekšējos pārskata periodos uzsāktie projekti. Pamatojoties uz vispārējo cenu pieaugumu un atlīdzības izdevumu pieaugumu, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu ir pieauguši kārtējie izdevumi par 12, 4%.

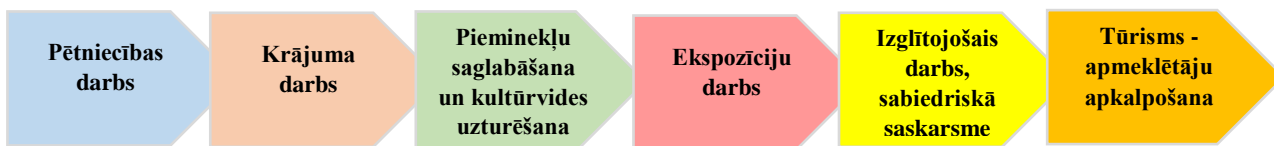

Lielāko īpatsvaru izdevumos veidoja atlīdzības izdevumi, kas sastādīja **63 %** no kopējiem izdevumiem. Vidējais bruto atalgojums mēnesī uz vienu slodzi 2021. gadā bija **1056,41 euro**. Lai gan, salīdzinot ar 2021. gadu, vidējais atalgojums mēnesī ir pieaudzis par 16,9 %, tomēr tas vēl joprojām bija mazāks nekā valstī noteiktā strādājošo vidējā bruto darba samaksa mēnesī pilnai slodzei pirms nodokļu nomaksas – **1 373 eiro** pēc CSP datiem (<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/preses-relizes/12247-darba-samaksa-2022-gada-4-ceturksni?themeCode=DS,>)

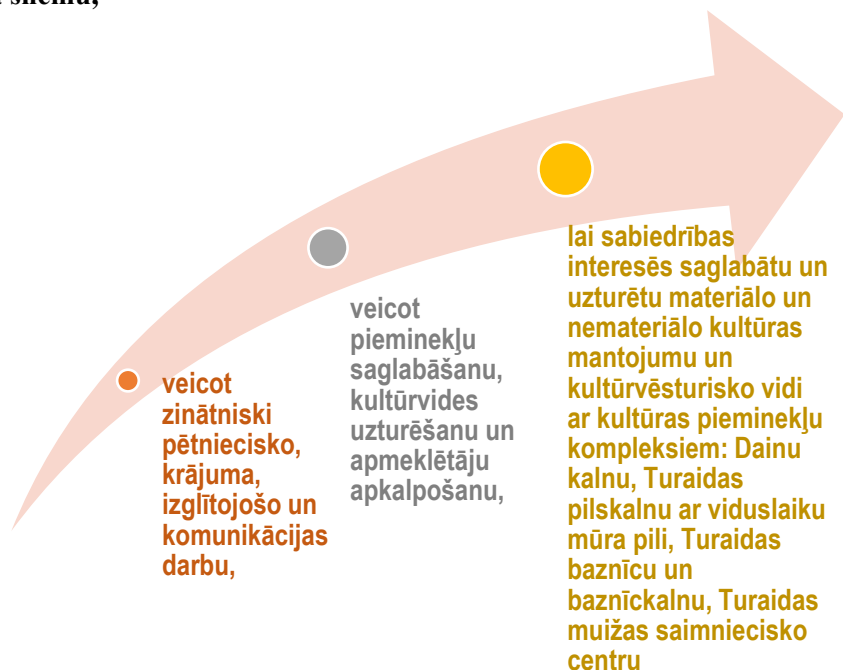

2.2. Iestādes darbības rezultāti

Neskatoties uz to, ka muzejrezervāta darbību 2022. gadā joprojām turpināja ietekmēt epidemioloģiskā situācija saistībā ar Covid-19 pandēmiju, kā arī jauna ģeopolitiska situācija - karš Ukrainā, tika turpināts darbs un realizētas plānotās aktivitātes atbilstoši Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932.) noteiktajām funkcijām un uzdevumiem, Kultūras ministrijā apstiprinātajai Darbības un attīstības stratēģijai 2014.–2023., kārtējā gada darbības plānam un budžetam (budžeta programma „Kultūras mantojums”).

Plānotie darba rezultāti sasniegti atbilstoši pieejamajiem finanšu un personāla resursiem **saskaņā ar mērķtiecīgā darba shēmu,**

Galvenās aktivitātes un sasniegtie rezultāti 2022. gadā

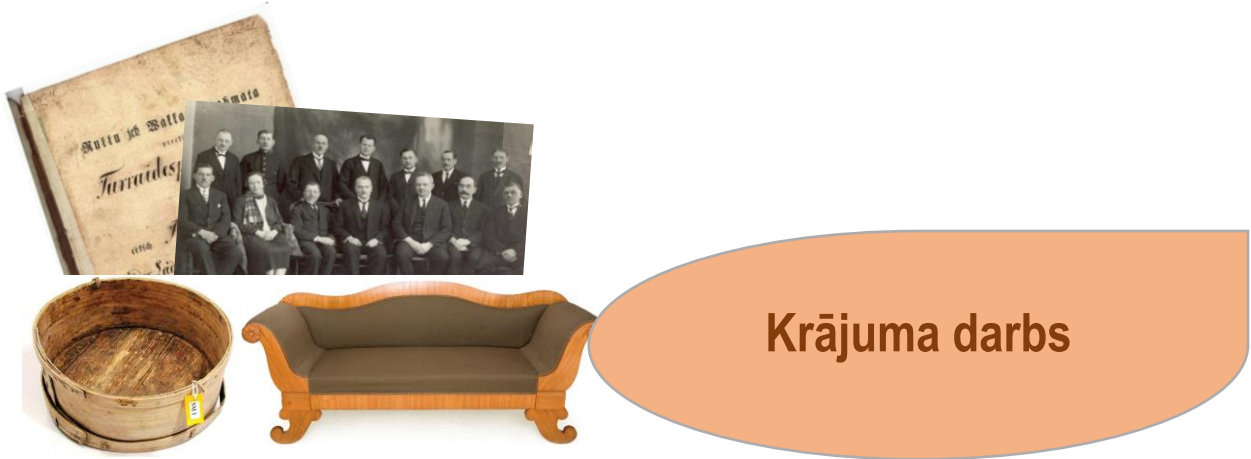
Rezultatīvo rādītāju pārskats par muzejrezervāta 2022. gada darba rezultātiem publicēts Latvijas Digitālajā kultūras kartē: <https://is.kulturaskarte.lv>

- ➔ Veikta Turaidas baznīckalna arheoloģiskā izpēte, sagatavoti pārskati, publicēts pētnieciskais raksts “Arheoloģiskās izpētes Turaidas Baznīckalnā 2020.-2021. gadā rezultāti”, izdots katalogs “Turaidas Baznīckalna 13.-18. gadsimta kapsēta: izpēte, senlietu un monētu katalogs” un sagatavots izstādes plāns.

- ➔ Veikts arheoloģiskās uzraudzības darbs Turaidas pils teritorijā un Siguldas novada Inciemā, sagatavoti uzraudzības darbu ziņojumi.
- ➔ Uzsākta izglītojošās programmas “Jauno arheologu skola” koncepcijas un plāna sagatavošana.
- ➔ Turpināta rakstīto avotu izpēte tēmai “Garīgais mantojums, dzīvesziņa un reliģiju loma cilvēku dzīvē”, sagatavots un publicēts raksts par apgaismības laika ietekmi uz Turaidas muižas iedzīvotājiem un Turaidas-Lēdurgas draudzi emociju vēstures kontekstā, uzsākta ekspozīcijas plāna sagatavošana par Krusta karu kopējo kontekstu un kultūrvēsturisko mantojumu Livonijā, sagatavots un publicēts raksts “Kristietība un karš viduslaikos: taisnīga kara ideja un kristianizācijas procesa mantojums”.
- ➔ Apkopoti materiāli un sagatavots izstādes plāns “Sadarbības ceļu ejot” un publikācija par Turaidas evaņģēliski luteriskās draudzes atjaunošanu un Turaidas baznīcas saglabāšanu.
- ➔ Turpināta izpēte un informācijas apkopošana Siguldas ev. lut. draudzes hronikai (1739 - 1889).
- ➔ Turpināts darbs pie publikācijas “Tautasdziesma Dainu kalnā”, vākti un apkopoti materiāli par folkloras kustības vēsturi, sagatavots izstādes plāns.
- ➔ Vākti un apkopoti materiāli par Gadskārtu ieražu svētkiem, sagatavota izglītojošās programmas scenārijs un izstādes plāns “Meteņi – jauna gada sākums”.
- ➔ Sagatavots 3-D animācijas koncepcija, plāns informatīvajai ekspozīcijai “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē: Gaujas lībiešu kultūras mantojuma popularizēšanas un pieejamības nolūkā sagatavots priekšlikums Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plānam “Gaujas lībiešu nezūdošais mantojums”. Izstrādāta virtuālās izstādes “Turaida 1212” koncepcija, veikti izstādes plāna sagatavošanas darbi.
- ➔ Tēmas “Turaidas pils – viduslaiku kultūras mantojums” ietvaros turpināta manuskripta sagatavošana katalogam “Turaidas pilī atrastie 13.–17. gs. apģērba piederumi”.
- ➔ Tēmas “Turaida kā saimniecisks un administratīvs centrs zviedru laikos” izpētes rezultātā apzināta informācija ekspozīcijas “Turaidas pils un novads: 1566 – 1776” papildināšanai par Lielo Ziemeļu karu.
- ➔ Veikta krājuma grāmatu kolekcijas unikālā eksemplāra “Vienotā Vidzemes un ārzemju dārzkopība” (*Der vereinigte liv- und Ausländischer Gartenbau. Riga, 1684*) padziļināta izpēte, tās tulkošana un zinātnisko komentāru sagatavošana, izdots grāmatas faksimilizdevums. Iesniegts pieteikums izdevējdarbības konkursam “Zelta Ābele”.
- ➔ Izdota grāmata “Pilsdrupu paēnā. Turaida. Muiža. Pagasts. Apkārtne”.
- ➔ Veikta lielformāta zīmējumu krājuma kolekcijas – arhitektu Viļa Druģa un Zigurda Vītola ēku Turaidas vēsturiskā centra un Turaidas pagasta ēku novietņu, ēku un to elementu uzmērojumos (1973–1976) izpēte Latvijas kultūras mantojuma, etnogrāfijas un folkloristikas kontekstā un izdots katalogs “Pieminekļi lauku sētai: Turaidas pagasta zemnieku sētu uzmērojumi (1973-1976) Turaidas muzejrezervāta krājumā”
- ➔ Turpināts ekspozīcijas “Ceļā uz Latvijas valsti. Klaušinieks. Saimnieks. Pilsonis” ceļveža un grāmatas “Tautasdziesma Dainu kalnā” manuskripta sagatavošanas darbs.
- ➔ Turpināts izpētes darbs un tēmas “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” ietvaros apkopoti materiāli par Turaidas pilskalna noslīdējumu 2002. gadā, papildināti teksti un attēli izstādei “Turaidas pilskalns. Individīda, sabiedrības un valsts atbildība”, veikta digitālajā programmas “Turaidas muzejrezervāta hronika” papildināšana ar informāciju par 2021., izstrādāta koncepcija “Turaidas muzejrezervāta enciklopēdija”.
- ➔ Uzsākts darbs koncepcijas “20. gadsimta 70.- 80. gadi Siguldas novadpētniecības muzejā Turaidā” izstrādei (izstāde, 1973.-1988. gada SNM HRONIKA -16 gadi).
- ➔ Turpināta informācijas apzināšana pētnieciskam darbam par lopkopības vēsturi Siguldā un Siguldas novadā un Latvijas brūnās govju šķirnes attīstību 19./21.gadsimtā tēmas “Nesenās pagātnes mantojums” ietvaros.

- ➔ Sagatavoti un publicēti 2 zinātniski pētnieciskie raksti, 39 informatīvie raksti, sagatavotas 34 lekcijas un izglītojošās programmas scenārijs, sagatavoti un realizēti 6 tematisko izstāžu un brīvdabas ekspozīciju plāni.

- ➔ Krājumā uz 2022. gada 31. decembri glabājas 95 350 krājuma vienības, t. sk. 69 912 pamatkrājuma vienības.
- ➔ Krājums papildināts ar 1 823 vienībām, t.sk. 577 pamatkrājuma vienības, iepirktas 54 vienības par 4570 euro.
- ➔ Finansiāli novērtētas un grāmatvedības uzskaitē uzņemtas 6361 vienības par 15 776 euro, pavisam novērtētas 64 203 krājums vienības par 495 788,96 euro jeb 67% no kopējā krājuma vienību skaita.
- ➔ Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā (NMKK) ir ievadīta informācija (teksts un attēli) par 24 284 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā 20 priekšmetiem.
- ➔ Turaidas muzejrezervāta elektroniskajā datu bāzē ir ievadīta informācija par krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā ievadīta informācija par priekšmetiem.
- ➔ Muzejrezervāta krājuma elektroniskajā katalogā ir ievadīta informācija par 75 635 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā par 8 438 krājuma priekšmetiem. Turpināta krājuma elektroniskā kataloga modernizācija, nodrošinot funkcionalitātes uzlabojumus, paplašinot lietotāju lomu sarakstu, ļaujot detalizētāk ierobežot vai papildināt lietotāju atļaujas (pieejas konkrētām sadaļā un iespēju veikt konkrētas darbības). **Elektroniskā kataloga pieejamība ir nodrošināta digitālā satura krātuvē eTuraidā, kas atrodas internetvietnē www.turaida-muzejs.lv**
- ➔ Veikta esības pārbaude 4538 krājuma vienībām, pārbaudes laikā būtiski bojājumi netika konstatēti.
- ➔ Uzturēta sadarbība ar restauratoriem I.Tiltiņu, J.Lībieti, SIA “Intarsija”, organizēta restaurācijas projektu iesniegšana un dokumentācijas sagatavošana KKF konkursiem finanšu līdzekļu piesaistei krājuma priekšmetu restaurēšanai.
- ➔ Restaurēti un saglabājošā pirmsapstrāde veikta 580 priekšmetiem.
- ➔ Krājuma saglabāšanas nolūkā tika pārkārtota seifa telpa, organizēta metāla plauktu un metāla durvju iegāde, kokvilnas auduma iegāde krājuma mēbeļu pārvalku izgatavošanai, organizēta krājuma ēkas 16 jauno logu aplīmēšana ar UV aizturējošo plēvi.

- ➔ Uzrakstīti zinātniskie apraksti 82 krājuma priekšmetam, papildināti zinātniskie apraksti 860 priekšmetiem.
- ➔ Veicot izglītojošo darbību, nodrošināta krājuma aprīte - 4496 vienības gadā, t.sk. ekspozīcijās un izstādēs eksponētas 2847 vienības, deponētas 100 krājuma vienības. Krājums tiek izmantots publikācijās, iespieddarbos, reklāmas izdevumos, konsultācijās u.c. Uz krājuma bāzes tiek izstrādāti skolēnu un studentu pētnieciskie darbi. Ar krājumu var iepazīties arī ekskursijās pa kolekciju glabātavām, atklātajiem krājumiem un izglītojošo programmu nodarbībās. Pētnieciskajam darbam izmantotas 2318 vienības, t.sk. 756 vienības izmantojuši ārpus muzeja interesenti.

Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūrvides saglabāšana un uzturēšana

- ➔ Turaidas muzejrezervāta lietošanā uz 31.12.2022. ir teritorija 57,82 ha platībā ar kultūras pieminekļu kompleksiem: Dainu kalnu, Turaidas pilskalnu ar viduslaiku mūra pili, Turaidas baznīcu un baznīckalnu, Turaidas muižas saimniecisko centru un infrastruktūru.
- ➔ Nodrošināta teritorijas uzturēšana un sakopšana atbilstoši gadalaikam. t.sk. veikta visa veida zālienu pļaušana, celiņu un laukumu tīrīšana, tādējādi radot pievilcīgu vidi apmeklētājiem.
- ➔ Nodrošinot kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanu, uzturēti un apsaimniekoti 26 muižas dīķi un dīķu vietas, pabeigta vēsturisko dīķu kaskādes atjaunošanas būvdarbu pirmā kārtā.
- ➔ Veikti koku un krūmu stādījumi muzejrezervāta mežaparkā, radot apmeklētājiem pievilcīgu dabas ainavu un pastaigu takas, veikta puķu stādījumu atjaunošana, noorganizēta 24 skulptūru aprūpe (tīrīšanas) Dainu kalnā, remontēti un uzturēti dabas taku segumi, radot maksimāli drošu vidi apmeklētājiem,
- ➔ Turpināta Turaidas muižas bijušā ķieģeļu cepļa un tam pieguļošās teritorijas apsaimniekošana, veikta topogrāfiskā uzmērīšana un plāna izgatavošanu zemes gabalam “Ķieģeļceplis” (kad.nr.80680090293) 13 ha platībā.
- ➔ Apsēkota teritorija, izstrādāts meža apsaimniekošanas plāns un saņemts sertificēta augu sugu un biotopu jomas eksperta atzinums.
- ➔ Nodrošināta muzejrezervāta teritorijā esošo četru meliorācijas sistēmu darbības uzraudzība.
- ➔ Veikts teritorijā izvietoto solu remonts, no jauna izgatavoti 10 bluķa soli, atjaunots muzejrezervāta žoga pēc autoceļu P8 un P7 atjaunošanas būvdarbu pabeigšanas un žogs pie Pārvaldnieka vecās mājas, veikts koka kāpņu remonts pie pagasta magazīnas ēkas, turpināta norāžu zīmju atjaunošana.

Ēku pieminekļu saglabāšana un izmantošana

- ➔ Nodrošināt Turaidas vēsturiskā centra 38 ēku-pieminekļu uzturēšanu, saglabāšanu un restaurāciju, brīvdabas ekspozīcijas labiekārtošanu. Turpināts Turaidas pils kompleksa un muižas ēku uzturēšanas un restaurācijas darbus, atjaunota Turaidas pils koka grodu aku.
- ➔ Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” turpināta līdzdalība “Turaidas muzejrezervāta Turaidas muižas kūts-staļļa-laidara ēku kompleksa restaurācijas/atjaunošanas/pārbūves un piegulošās teritorijas labiekārtojuma un Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanas būvprojektu izstrādē.
- ➔ Izstrādāts būvprojekts Turaidas pils Ziemeļu iekšvārtu torņa konservācijai.
- ➔ Turaidas viduslaiku pils saglabāšanas nolūkā turpināta Dienvidu priekšpils mūru konservācija, Dienvidu korpusa rietumu mūra seguma atjaunošanas darbi nokrišņu novadīšanai, pabeigta pils vēsturiskās akas restaurācija un uzsākta pils rietumu korpusa pagraba pārseguma atjaunošana, veikts pils Dienvidu torņa loga, grīdas lūkas remonts un stiklu nomaina pils Dienvidu korpusā.
- ➔ Veikti muižas ēku uzturēšanas un saglabāšanas darbi: saremontēts Pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas lievenis un logu slēgi, Smēdes ēkas otrajā stāvā veikts iekštelpu remonts, veikts darba telpu remonts Vagara mājā, turpināta logu nomaina Jaunās klēts (krājuma) ēkā.
- ➔ Sadarbībā ar VAS “Latvijas Valsts ceļi” un Siguldas novada pašvaldību veikta valsts reģionālā autoceļa P8 Inciems – Sigulda (autoceļa posma Sigulda – Turaida) – Ķegums posma km 8.3–12.5 pārbūves būvdarbu uzraudzība, t.sk. Turaidas pils un pilskalna stabilitātes uzraudzība autoceļa P8 rekonstrukcijas darbu laikā, īpaši uzraugot pret autoceļu vērtās pilskalna nogāzes deformācijas un pazemes ūdeņu svārstības.

Ekspozīciju izveide un izstāžu iekārtošana

Veicot izglītojošo darbību, pārskata gadā tika turpināta muzeja krājuma popularizēšana un kvalitatīva muzeja piedāvājuma uzturēšana, nodrošinot apmeklētājiem pievilcīgu un draudzīgu muzeja vidi.

- ➔ Tika nodrošināta pastāvīgo un brīvdabas ekspozīciju pieejamība, uzturēšana un pilnveidošana. Apmeklētājiem bija pieejama 51 ekspozīcija. No tām, pārskata gadā saturiski, mākslinieciski un informatīvi pilnveidotas 2 ekspozīcijas: “Turaidas pils ZA stūra pagrabs un “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē”. Ekspozīcija “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē” papildināta ar jaunu digitālo programmu ”Nezūdošais mantojums”.
- ➔ Eksponētas 39 izstādes, t.sk. 19 izstādes iekārtotas no jauna. No kopējā izstāžu skaita 11 ir krājuma izstādes, ārpus muzeja eksponētas 2 izstādes.
- ➔ Izstāžu pieejamības nolūkā digitālā satura krātuvē *eTuraida* pavisam ir pieejamas 16 izstādes virtuālā veidā, no tām pārskata periodā krātuvē iekļautas trīs izstādes.

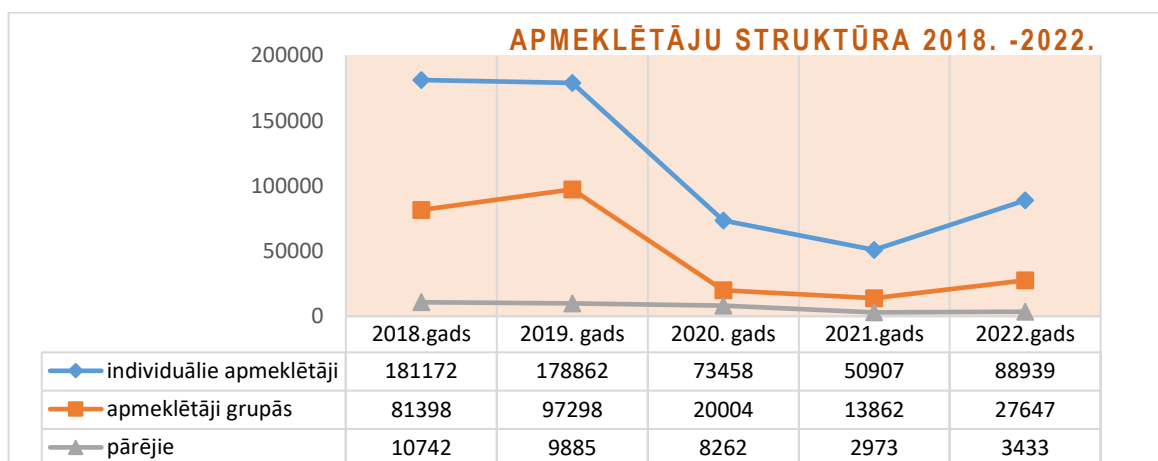
Izglītojošais darbs un komunikācija

Muzejrezervāta izglītojošā darba politikas īstenošanas pamatā ir komunikācija ar apmeklētājiem, sniedzot tiem vēstījumu par Turaidas vēsturiska centra tūkstošgades vēsturi ekspozīcijās un izstādēs, ekskursijās, izglītojošās programmās, pasākumos, lekcijās u.c.:

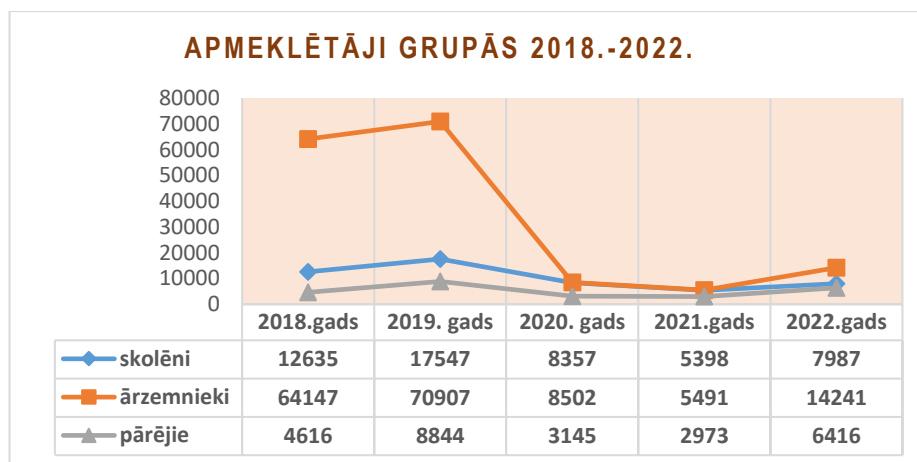
- ➔ Nodrošināts pārskata un tematisko ekskursiju piedāvājums. Novadītas 248 ekskursijas, t.sk. 180 svešvalodās: angļu, krievu un vācu valodā.
- ➔ Nodrošināts 11 izglītojošo programmu piedāvājums. Pārskata gadā novadītas 338 izglītojošo programmu nodarbības. Pavisam nodarbībās ir piedalījušies 7908 interesenti. Vislielāko popularitāti apmeklētāju vidū ir guvusi programma “*Orientēšanās spēle Tūkstošgades stāsts*”, novadītas 196 nodarbības un programma „Cimos pie Turaidas fogta”, novadītas 46 nodarbības. 12 nodarbības novadītas jaunlaulātajiem programmā “Legenda par Turaidas Rozi jeb septiņu lakatu noslēpums”
- ➔ Noorganizēti 53 muzejrezervāta mērķiem un uzdevumiem atbilstoši tematiskie, gadskārtu ieražu, ekspozīciju un izstāžu atklāšanas, sadarbības u.c. veida pasākumi, t.sk. sabiedrības rosināti un atbalstīti 8 pasākumi ārpus muzeja. Nozīmīgākie pasākumi 2022. gadā:
 - 07.07. - Starptautiskā folkloras festivāla Baltica 2022 pasākums ar atklāšanas koncertu un folkloras kopu gaviglēšana Dainu kalnā “Skaņu balsiņu palaidu” un kokļu saspēli Jānkalnā. Pasākumā piedalījās folkloras kopu dalībnieki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas un muzeja apmeklētāji, kopskaitā vairāk kā viens tūkstotis cilvēku.
 - 19.06. - Akcija “Iepazīsti vasaras saulgriežu pļavu!”
 - 24.07.- Pasākums “Šodien muiža pieder bērniem: siena pļava Turaidā”
 - 03.09. - Izzinošs pasākums ģimenēm ar bērniem “Ozoli dižojas Turaidā”
 - 10.11. - Turaidas muzejrezervāta 21.zinātniski praktiskā konference
- ➔ Muzejrezervāta speciālisti, izmantojot krājumu un pētniecībā gūto informāciju, savu pieredzi un zināšanas, nolasīja 34 lekcijas, sniedza 557 konsultācijas interesentiem par materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma izpēti, saglabāšanu un pieejamību.

- ➔ Pārskata periodā muzejreervāta apmeklēja 120 019 apmeklētāji, to skaits, salīdzinot ar 2021.gadu, ir pieaudzis par 41,27%, bet par 166 027 apmeklētājiem mazāks nekā 2019. gadā.

- ➔ No kopējā apmeklētāju skaita 74 % ir individuālie apmeklētāji. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir apmeklētāju skaits ir pieaudzis visās apmeklētāju grupās.

- ➔ Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, gandrīz trīs reizes vairāk ir audzis ārzemju tūristu skaits grupās, pārējo apmeklētāju skaits grupās, kā arī ir pieaudzis skolēnu skaits grupās, t.i. par 47 %.

Skolēnu grupas muzeju visaktīvāk apmeklē projekta “Latvijas skolas som” ietvaros, galvenokārt pavasarī un rudenī.

➔ Turpināta sadarbība un līgumattiecības ar 118 tūrisma uzņēmumiem, sniedzot informāciju par muzeja piedāvājumu atbilstoši epidemioloģiskajiem ierobežojumiem. Pārskata periodā no jauna noslēgti 7 sadarbības līgumi.

➔ Apmeklētāju piesaistes nolūkā:

- Veikta muzejrezervāta piedāvājuma popularizēšana Vidzemes tūrisma informācijas tirgū Cēsīs.
- Turpināts mobilās lietotnes “Turaidas muzejrezervāta audio ceļvedis” pilnveidošanas darbs, papildinot to ar jaunu moduli – “Viktorīna”, kas piedāvā apmeklētājiem muzejrezervāta apmeklējumu veikt ar interesantas viktorīnas palīdzību.
- Turpināts aktivitātes-spēles “Detaļu detektīvs” piedāvājums, kas ir kā aizraujošs ceļojums apmeklētājiem, kuri vēlas izzināt ēku-pieminekļu detaļas un pārbaudīt savu vērīgumu.
- Skolēnu mērķauditorijas piesaistei, nosūtīta informācija Latvijas skolām par muzejrezervāta izglītojošo programmu, ekskursiju un citu aktivitāšu piedāvājumu skolēniem iniciatīvas “Latvijas skolas soma” ietvaros, sagatavota un publicēta informācija par izglītojošo programmu piedāvājumu interneta žurnāla www.skolasvards.lv pielikumos: “Pavasara ekskursiju ceļvedis” un “Rudens ekskursiju ceļvedis”.

Starptautiskā sadarbība 2022. gadā

N.p.k.	Nosaukums, norises vieta	Pasākuma/ projekta mērķis	Norises laiks	Sadarbības partneris	Valsts
1	Muzejrezervāta apmeklējums un informācijas apmaiņa	Sadarbība tūrisma jomā, uzturētas līgumattiecības ar 125 tūrisma uzņēmumiem	visu gadu	Latvijas un ārvalstu tūrisma aģentūras	
2	Ekskursijas svešvalodās	Dažādu pasaules valstu tūristu iepazīstināšana ar Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu, novadītas 180 ekskursijas svešvalodās	visu gadu	Latvijas un ārvalstu tūrisma aģentūras	
3	Dalība Baltijas jūras piļu un muzeju asociācijā	Piedalīšanās asociācijas ikgadējā ģenerālajā asamblejā un starptautiskā konferencē ‘Kultūras mantojuma aizsardzības politikas un perspektīvas’	12-14. 10.	Asociācijas dalībvalstis	Lietuva
4	Dalība Eiropas mēroga iniciatīvā “Eiropas mantojuma zīme”	Saņemta Eiropas mantojuma zīme, ņemta dalība pasniegšanas ceremonijā, nolasīts ziņojums par Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu	13.06.	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde	Beļģija
5	Dalība Eiropas kultūras tūrisma tīkla (ECTN) aktivitātēs un	Saņemta Eiropas kultūras tūrisma tīkla valdes atzinību par Turaidas vēsturiskā centra	20.10.	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, Vidzemes tūrisma asociācija	Horvātija

	15. Starptautiskā Eiropas kultūras tūrisma konferencē	iekļaušanu Eiropas mantojuma zīmes sarakstā. Ņemta dalība atzinības pasniegšanas ceremonijā, nolasīts ziņojums par Turaidas vēsturisko centru – jaunu Eiropas mantojuma zīmes vietu.			
6	Projekta CHRISTA aktivitātes	Sekmētu pieredzes apmaiņu, ņemta dalība projekta partneru pasākumos, nolasīti divi ziņojumi par Turaidas muzejrezervāta pieejamību un piedāvājumu apmeklētājiem, par Vidzemes tūrisma galamērķiem	22.02., 27.04.	Vidzemes tūrisma asociācija,	projekta dalībvalstis

Sadarbība ar pētniecības un mantojuma institūcijām

Turpināta sadarbība ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, LU Latvijas vēstures institūtu, Latvijas Nacionālo bibliotēku u.c., kuras ietvaros sekmēta muzejrezervāta pētniecības tēmu izpēte, ekspozīciju izveide, iespieddarbu, izglītojošo pasākumu un zinātniski praktiskās konferences sagatavošana.

Sadarbība ar Siguldas novada pašvaldību

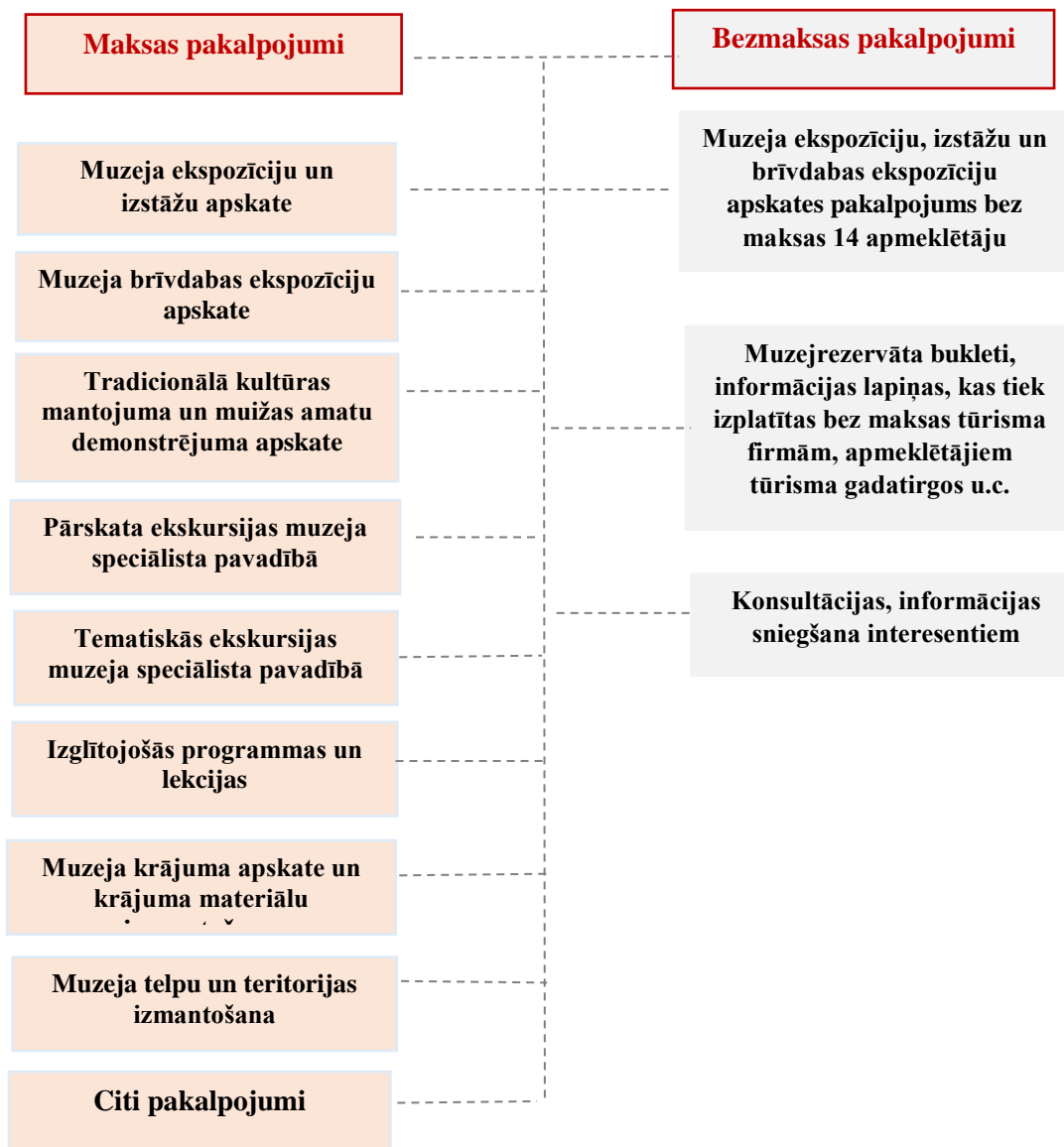
- ☉ Turpināta sadarbība ar Siguldas novada pašvaldību par skolēnu nodarbinātību vasarā arheoloģiskās izpētes izrakumu veikšanā Turaidas banīckalnā piedalījās 6 Siguldas novada skolēni. Pašvaldība kompensēja iesaistīto jauniešu darba samaksu.
- ☉ Līdzdalība Kultūras pārvaldes rīkotajās sanāksmēs, veicinot sadarbību kultūras mantojuma popularizēšanā. Ar domes atbalstu nodrošināta Vasaras saulgriežu svētku norise.

Sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem, institūcijām un muzejrezervāta atbalstītājiem

- ☉ Muzejrezervāta teritorijā sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem (*SIA "Baltu rotas", SIA "Rota-L", SIA "Stiegra", SIA "Frīda", I.K "Smēde", I.K "Stopiņi", biedrība "Dzeltenā Dzeņa ordenis" u.c.*) tiek nodrošināts papildus piedāvājums apmeklētājiem gan ikdienā, gan pasākumu laikā, sniedzot informāciju un demonstrējot loku šaušanu, kalēja prasmes, piedāvājot suvenīrus un kafējnīcas pakalpojumus.
- ☉ Popularizējot Turaidas muižas smēdi un kalēja amatu, sadarbībā ar Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma centru un kalēju Andri Ščeglovu, noorganizēta akcija "Satiec savu meistarū". Tās laikā apmeklētāji iepazīs ar kalēja amatu, darba rīkiem un kalšanas prasmēm.
- ☉ Noslēgta vienošanās ar SIA "DUE" par sadarbību grāmatu - "Turaidas Baznīckalna 13.–18. gadsimta kapsēta: izpēte, senlietu un monētu katalogs" un "Jirži Holīks. Vienotā Vidzemes un ārzemju dārzkopība. Rīga, 1684. Faksimilizdevums, tulkojums, konteksts" izdošanā
- ☉ Muzeja piedāvājuma reklāmas un apmeklētāju piesaistes nolūkā, turpināta līdzdarbība Gaujas nacionālā parka tūrisma biedrības organizētajā projektā "Gaujas nacionālā parka klasteris: "Enter Gauja", dalība klastera darba grupas sanāksmēs.
- ☉ Turpināta sadarbība ar mēnešrakstā "Siguldas Avīze" redakciju par informatīvu un izglītojošu rakstu par kultūras mantojumu un muzejrezervāta darba aktualitātēm regulāru publicēšanu.

2.3. Muzejrezervāta pakalpojumi

Sniegto pakalpojumu veidi atbilstoši muzejrezervāta darbības funkcijām un Ministru kabineta 01.10.2013. noteikumiem Nr. 1029 "Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta publisko maksas pakalpojumu cenrādis" (ar 03.05.2016., 17.04.2018., 23.04.2019., 10.09.2019., 31.03.2022. Ministru kabinetā apstiprinātajiem grozījumiem):

2.4. Muzejrezervāta pakalpojumu pieejamība un kvalitātes nodrošināšana

Muzeja pastāvīgo ekspozīciju pieejamībai ir noteikts darba laiks: no 1. maija līdz 31. oktobrim – katru dienu no plkst.10.00 līdz plkst.18.00 un no 1. novembra līdz 30. aprīlim – katru dienu no plkst.10.00 līdz plkst.17.00. Papildus darba laiks brīvdabas ekspozīciju apskatei no 1. maija līdz 30. septembrim, plkst.9.00 līdz plkst.10.00 un no plkst.18.00 līdz plkst. 20.00. No 1.aprīļa līdz 30. aprīlim un no 1. oktobra līdz 31. oktobrim muzejrezervāta teritorija ir atvērta līdz plkst.19.00.

- Sakarā ar Covid-19 valstī noteiktās ārkārtējās situācijas termiņa pagarināšanu laikā no 01.01.2022 līdz 28.02.2022. Turaidas muzejrezervātā apmeklētājiem bija pieejamas tikai brīvdabas ekspozīcijas. No 01.03.2022 līdz 01.04.2022. ievērojot noteiktos ierobežojumus, kas paredzēja muzeja pakalpojumu pieejamību tikai apmeklētājiem ar vakcinācijas/pārslimošanas sertifikātiem, tika nodrošināta pieejamība četrām pastāvīgajām ekspozīcijām telpās. Pēc ierobežojumu

atcelšanas, sākot no 01.04.2022. pakāpeniski tika atvērtas pastāvīgās ekspozīcijas Turaidas pili, Turaidas baznīcā un Turaidas muižas saimnieciskā centra ēku iekštelpās un tās bija pieejamas atbilstoši muzeja darba laikam.

- Lai nodrošinātu ērtu, drošu un lietotājam pieejamu norēķinu sistēmu par muzeja pakalpojumiem, turpināta sadarbība ar SIA "Mobilly" par muzeja publisko maksas pakalpojumu pārdošanu SIA "Mobilly" sistēmā.
- Turpināti darbi apmeklētāju ērtību nodrošināšanai, garantējot drošību un apskates objektu pieejamību: uzturētas kārtībā dabas takas, salaboti pakāpieni un tiltiņi.

2.5. Pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus, nodrošināta iespēja iebraukt ar invalīdu transportlīdzekļiem muzejrezervāta teritorijā brīvdabas ekspozīciju apskatei. Pēc pieprasījuma tiek nodrošināti ekskursiju gida pakalpojumi un piemērotas atlaides ieejas maksai atbilstoši muzeja sniegto pakalpojumu cenrādim.

2.6. Muzejrezervāta darba uzlabošana un sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

Saistībā ar epidemioloģisko situāciju, kas bija izveidojusies Covid-19 pandēmijas rezultātā, 2022.gadā visās muzejrezervāta darbības jomās tika turpināta darba pārkārtošana un pielāgošana atbilstoši situācijai. Līdz 01.04.2022. muzeja ekspozīciju pieejamībā bija jāievēro COVID-19 pandēmijas ierobežošanas drošības pasākumi ne tikai apmeklētājiem, bet arī muzeja darbiniekiem. Lai izvairītos no saslimšanas ar Covid-19 un nodrošinātu darba nepārtrauktību, muzeja speciālistiem tika organizēts attālinātais un daļēji attālinātais darbs.

Muzejrezervāta normatīvā bāze un juridiskais nodrošinājums

Pārskata gadā turpināta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (*Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 932*) noteikto funkciju un uzdevumu veikšana. **Izmaiņas juridiskajā statusā nav notikušas.**

- Izdots 41 rīkojumi pamatdarbības jautājumos, t.sk. par darba organizēšanu un darbinieku atbildību epidemioloģiskās drošības pasākumu ievērošanā un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanā, par muzeja ekspozīciju pieejamību, par darba plānu un pārskatu iesniegšanu u.c.
- Aktualizēti 3 un izdoti 2 jauni iekšējie normatīvie akti darba procesu uzlabošanai un mērķtiecīgai darba rezultātu sasniegšanai.

Muzejrezervāta ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzība un drošības sistēmu uzturēšana, materiāltehniskās bāzes pilnveidošana

Atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem ir nodrošināta Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšana, veikta ēku un teritorijas fiziskā un tehniskā apsardze, un ekspozīciju telpās uzturēts atbilstošs mikroklimats.

- Veikti ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzības un drošības sistēmu pilnveidošanas pasākumi atbilstoši normatīvo aktu prasībām: veikta apkures ierīču, dūmvadu un dabīgās ventilācijas kanālu tīrīšana, veikta dūmeņu tehniskā apsekošana un sagatavoti apsekošanas akti, veikta ugunsdzēsamo aparātu ikgadējā pārbaude. Muzejrezervāta ēkās uzsākta elektroinstalācijas izolācijas pretestības un termogrāfiskie mērījumu veikšana atbilstoši Ugunsdrošības noteikumu prasībām.
- Uzturēta videonovērošanas sistēmu, apsardzes un uguns trauksmes sistēmu darbība, veiktas regulārās apkopes. Uzstādīta video novērošanas sistēma teritorijas novērošanai pie Zivju pagriba, Pirts un Smēdes ēkām, kā arī ēku iekštelpās.
- Apgaismojuma nodrošināšanai diennakts tumšajā laikā ceļam uz pili, ierīkots demontējams saules paneļu LED apgaismojums.

- Brīvdabas ekspozīciju kvalitātes uzlabošanai izgatavots un uzstādīts jauns stends brīvdabas ekspozīcijai pie Dārznieka mājas. Noorganizēta elektrības pievade brīvdabas ekspozīcijas stendiem, lai nodrošinātu tā izgaismošanu un digitālās programmas darbību tajā. Digitālās programmas vajadzībām iepirkts monitori, audio atskaņotājs, procesors u.c.
- Noorganizēti 2 publiskie iepirkumi un veiktas 2 tirgus izpētes. Veikti pasūtījumi Elektroniskajā iepirkumu sistēmā iepirkti materiāli un inventārs 5803 euro apjomā.
- Muzejrezervāta darbības un infrastruktūras uzturēšanai noslēgti un izpildīti: 9 sadarbības līgumi un 33 saimnieciskie līgumi.

3. PERSONĀLS

Muzejrezervāta darbības nodrošināšanai amatu sarakstā ir apstiprinātas 79 amata vietas, t.sk. 22 amata vietas vasaras sezonas (01.05–31.10.) darbiniekiem, kuri galvenokārt veic ekspozīciju uzraudzību. Faktiski pastāvīgajā darbā bija nodarbināti 57 darbinieki un 17 vasaras sezonas darbinieki. Saistībā ar Covid-19 pandēmiju un epidemioloģisko situāciju, īpaši vasaras sezonā tika veikta personāla atlase atbilstoši konkrētai vajadzībai apmeklētāju apkalpošanā un ekspozīciju uzraudzībā. Gada laikā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 9 darbiniekiem, un izbeigtas ar 20 darbiniekiem, t.sk. ar 3 pastāvīgā darba darbiniekiem.

- No kopējā amata vietu skaita 2 ir direktora vietnieki, 6 struktūrvienību vadītāji, 21 speciālists un 48 pārējie darbinieki.
- No pamatdarbā strādājošajiem 29 darbiniekiem ir augstākā izglītība, t. sk. 4 zinātņu doktori.
- Visvairāk darbinieku ir vecuma grupā no 31 gada līdz pensijas vecumam un pensijā esošie, t.i. 98 %.
- No kopējā pamatdarbā esošo darbinieku skaita – 28 % vīrieši un 72 % – sievietes.

Muzejā nostrādātais laiks

Muzeja darbinieki (pastāvīgā darbā)	Muzeja direktors, vietnieki	Struktūrvienību vadītāji	Speciālisti	Pārējie darbinieki	Kopā
Līdz 5 gadi	0	0	7	8	15
5-20 gadi	2	5	10	14	31
vairāk par 20 gadiem	0	1	4	6	11

Ņemot vērā muzejrezervāta struktūrvienību funkcijas, nodarbināto izteiktās mācību vajadzības novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā (NEVIS), kur pamato mācību nepieciešamību efektīvākai darba uzdevumu izpildei, darbiniekiem 2022. gadā tika nodrošinātas apmācības 47 kvalifikācijas celšanas klātienēs un tiešsaistes pasākumos, no kuriem lielākā daļa saistīta ar profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanu. Ņemta dalība Valsts kancelejas, Kultūras ministrijas, Valsts administratīvās skolas un citu mācību centru organizētajosursos un semināros, Baltijas muzeoloģijas veicināšanas biedrības organizētajos semināros, Latvijas Muzeju biedrības, Latvijas un starptautisko kultūras un mantojuma institūciju organizētajās konferencēs, forumos, kā arī apmeklēti muzejrezervāta darbībai atbilstoši pieredzes apmaiņas pasākumi un dalība profesionālo biedrību darbā.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Pārskata periodā tika turpināts daudzveidīgs un regulārs sabiedrības informēšanas darbs par pētnieciskā, krājuma, ekspozīciju un izstāžu izveides darba rezultātiem, par pieminekļu un kultūrvides saglabāšanu, veicinot muzejrezervāta atpazīstamību un reklāmu. Epidemioloģiskās situācijas apstākļos

komunikācijā ar sabiedrību tika izmantotas digitālās iespējas. Saziņai ar sabiedrību tiek izmantotas dažādas komunikācijas metodes un informācijas kanāli.

- Viena no komunikācijas formām ir ekspozīcijas un izstādes, kas sekmē muzeja atpazīstamību, pašu ieņēmumus no maksas pakalpojumiem un apmeklētāju skaita pieaugumu. Līdz ar to informācija sabiedrībai par muzejrezervāta pieejamību, sniegtajiem pakalpojumiem, pasākumiem un citam aktivitātēm ir ļoti svarīga un tā ir pieejama: internetvietnēs www.turaida-muzejs.lv, www.1188.lv, www.infolapas.lv un citās muzeja darbībai saistošās internetvietnēs, kā arī sociālajos tīklos un muzejrezervāta Apmeklētāju centrā izvietotajā vizuālajā informācijā, ceļvežos, reklāmas bukletos, radio un TV u.c.
- Internetvietnes www.turaida-muzejs.lv apmeklētājiem plašāka informācija ir pieejama latviešu un angļu valodā, pamatinformācija vēl 8 svešvalodās: vācu, franču, itāļu, igauņu, somu, lietuviešu, spāņu un poļu valodā. Internetvietne regulāri tiek papildināta ar jaunāko informāciju par muzejrezervāta aktivitātēm un pasākumiem, mājaslapas sadaļā "Jaunami" 2022. gadā ievietotas 135 informācijas vienības (raksti) latviešu valodā. Tajā tiek publicēti muzeja speciālistu sagatavotie pētnieciskie un informatīvie raksti par kultūrvēstures tēmām saistībā ar muzejrezervāta pētnieciskā darba virzieniem, kultūras mantojuma saglabāšanu un kultūrizglītojošām aktivitātēm. Pārskata gadā turpināta digitālā satura krātuves *eTuraida* papildināšana ar jauniem materiāliem: pavisam ir pieejamas 16 virtuālas izstādes, 22 grāmatas, 28 video, 9 digitālās programmas, virtuālā tūre un 2 digitalizēti seniespiedumi no muzeja krājuma grāmatu kolekcijas un krājuma elektroniskais katalogs. Internetvietnē ir pieejamas saites arī uz virtuālās komunikācijas tīklu *Twitter*, *Facebook*, *Vimeo*, *Instagram*, *Youtube*.
- Turpināts aktīvs darbs muzejrezervāta informācijas uzturēšanai sociālajos tīklos: *Facebook*, *Instagram*, *Twitter* u.c., kā arī informācija par muzejrezervāta piedāvājumu un tā pieejamību tiek nosūtīta arī uz citām muzeja darbībai saistošām interneta vietnēm. Virtuālās komunikācijas tīklā *Facebook* veikti 364 ieraksti, *TWITTER* veikti 102 ieraksti, un *Instagramm* – 186 ieraksti, *Instagramm Reel* publicēti 32 video, *Tik-Tok* publicēti 48 video. Arī *Vimeo*, *Youtube* ir pieejama informācija un fotoattēli par muzejrezervāta aktualitātēm, pasākumiem, kultūrvēsturisko vidi un pieminekļiem, tādējādi piedāvājot papildu iespējas interesentiem ērtāk sekot līdzi svarīgākajiem notikumiem muzejrezervātā.
- Pārskata gadā *Facebook* sekotāju skaits ir 5083, salīdzinot ar 2021. gadu, tas ir palielinājies par 14,6 %. *Instagram* sekotāju skaits - 1179, *Twitter* sekotāju skaits - 1764. *Facebook* sasniegto cilvēku skaits – 228 091, *Instagram* sasniegto cilvēku skaits - 14 392, ar maksas reklāmu sasniegto cilvēku skaits - 46 223, komentārus snieguši – 574 sekotāji, “patīk” norādījuši 27351 cilvēks, dalījušies ar muzejrezervāta informāciju – 4320 cilvēki, uz saitēm uzklikšķinājuši – 1776 cilvēki. *Facebook* sekotāju aktīvākā auditorija ir vecumā no 35-54 gadiem un aktīvākas ir sievietes. *Instagram* aktīvākā auditorija ir vecumā no 25-34 un no 45-54 gadiem un aktīvākas ir sievietes.
- Sniegtas intervijas par muzejrezervāta pieejamību, pakalpojumiem un kultūras mantojuma saglabāšanas un popularizēšanas jautājumiem un ņemta dalība muzejrezervāta reklāmas veidošanā TV un radio, kā arī ņemta dalība sadarbības partneru projektos:
 - Re TV raidījuma “Mēs ar brāli kolosāli” filmēšana Turaidas muzejrezervātā. Tēma par leģendām.
 - Televīzijas kanāla Breton TV šova Foeterien travel show filmēšana Turaidas muzejrezervātā.
 - Holandiešu mūziķa Dr. Peacock videoklipa filmēšanā Turaidas pilī. Haralds Sīmaņa dziesmas “Mans ezers” remikss. Filmēšana kopā ar H.Sīmani.
 - Dalība sarunu festivālā “LAMPA” interaktīvā diskusijā “Stāsts kā instruments darbā ar kopienu”, diskusijas ietvaros runājot par to, kā muzejiskā institūcija var izmantot stāstus darbā ar apmeklētājiem.
 - Radioraidījumos sniegtas 6 intervijas par Turaidas muzejrezervāta krājumu, par grāmatu kolekciju, par J. Holīka grāmatas “Vienotā Vidzemes un ārzemju dārzkopība” faksimilizdevuma izdošanu u.c.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņāšanai par apmierinātību ar iestādes darbu

Apliecinājums muzejrezervāta darba kvalitātei ir ekspozīcijas, sakoptā vide un daudzveidīgais piedāvājums. Lai gan pārskata gadā saistībā ar valstī noteikto ārkārtējo situāciju Covid-19 pandēmijas dēļ, muzejrezervāta pastāvīgās ekspozīcijas bija pieejamas ierobežoti, tomēr apmeklētāji ar savu ierašanos ir novērtējuši muzejrezervāta brīvdabas ekspozīciju pievilcību un kvalitāti. Par kvalitatīvu muzejrezervāta darbu 2022. gadā liecina saņemtās atzinības un balvas:

- Eiropas mantojuma zīme par Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu
- Eiropas kultūras tūrisma tīkla (ECTN – European Cultural Tourism Network) valdes īpašā atzinības balva
- Siguldas novada gada balva kultūrā 2022
- Pateicības diplomu par iesaisti valsts atbalsta programmā Latvijas Goda ģimenes apliecība “Goda ģimene”(“3+ Ģimenes karte”)

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Turpināta sadarbība un saziņa ar Latvijas un ārvalstu nevalstiskām organizācijām, ar kurām savstarpējās sadarbības rezultātā īsteno abpusēji izdevīgus projektus un citas aktivitātes, kā arī aktualizē un sekmē dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu. Tās ir: Latvijas Muzeju biedrība, Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrība, Latvijas Piļu un muižu asociācija, Baltijas muzeoloģijas veicināšanas biedrība, Baltijas jūras reģiona piļu muzeju asociācija, Baltijas jūras reģiona piļu pētnieku asociācija, Latvijas Profesionālo gidu asociācija, Vidzemes tūrisma asociācija, Gaujas nacionālā parka tūrisma biedrības klasterī “Enter Gauja” u.c.

- **Ar Turaidas muzejrezervāta Atbalsta biedrības atbalstu** tika risināti dažādi juridiski jautājumi, saņemta palīdzība dokumentu sagatavošanā. Veikta informācijas apmaiņa par sadarbības sekmēšanu kultūras pieminekļu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumos, lai sabiedrības interesēs nodrošinātu nacionālo vērtību saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Kopīgi tiek nodrošināta muzejrezervāta publicitāte, apkopoti vēsturisko notikumu izpētes materiāli, sagatavoti raksti un publicēti izdevumā „Siguldas Avīze”. Noorganizēts Pateicības pasākums “Turaidas muzejrezervāta atbalsta biedrībai – 20” un sagatavota virtuālā izstāde “Turaidas muzejrezervāta atbalsta biedrībai – 20. Darbības mirkli fotogrāfijās” par biedrības ieguldījumu kultūras mantojuma saglabāšanā, sadarbības veicināšanā un juridiskā nodrošinājuma sniegšanā muzejrezervātam. Biedrības paveiktais Turaidas pilskalna saglabāšanā un nostiprināšanas darbu organizēšanā pēc zemes noslīdējumiem pilskalnā 2002. gadā tika atspoguļots izstādē “Turaidas pilskalns. Indivīda, sabiedrības un valsts atbildība”.
- **Turpināta sadarbība ar Turaidas ev. luterisko draudzi un Turaidas pensionāru kopu „Turaidieši”.** Lai stiprinātu muzejrezervāta sadarbību ar draudzi, ņemta daļība Turaidas ev.luteriskās draudzes atjaunošanas 30. gadadienai veltītajā dievkalpojumā, sagatavota un

eksponēta izstāde “Sadarbības ceļu ejot” par draudzes atjaunošanu un Turaidas baznīcas saglabāšanu, risināti jautājumi saistībā ar draudzes norišu organizēšanu Turaidas baznīcā, lai sekmētu vispārcilvēcisko vērtību uzturēšanu un ekspozīcijas “Turaidas baznīcas un draudzes vēsture” pieejamību.

5. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Lai nodrošinātu plašu un daudzveidīgu muzeja pakalpojumu piedāvājumu apmeklētājiem, 2024. gadā atbilstoši finansiālajām un personāla iespējām, tiks turpināts pētniecības, krājuma, izglītojošais un komunikācijas darbs, kas vērsts uz krājuma popularizēšanu, sabiedrības izglītošanu, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Darbības prioritātes

- Pieminekļu-ēku saglabāšana, kultūrvides sakopšana, saimniecības un infrastruktūras uzturēšana
- Iestrādes un finansējuma piesaiste jauna multifunkcionāla apmeklētāju centra un ieejas mezgla izveidei, t.sk. Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanai
- Turaidas pils eksponēšanas uzlabošana, izstrādājot ēku-pieminekļu konservācijas projektus, realizējot esošos atjaunošanas projektus, kā arī izveidojot “bērnu līmeņa” ekspozīciju ”Turaidas Dāvids muzejā”
- Turaidas muzejrezervāta pastāvīgo ekspozīciju kvalitātes uzturēšana
- Vēstures un arheoloģijas zinātnisko darba metožu un pētījumu rezultātu aktualizēšana Turaidas vēsturiskā centra kontekstā

Darbības virzieni un plānotie rezultāti 2023. gadā:

Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā

- Turpināt Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūrvēsturiskās vides izpēti, veicot šīs vides vērtību dokumentēšanu, uzturēšanu un saglabāšanu:
 - veikt Turaidas vēsturiskā centra zemes dziļu izpēti saistībā ar industriālo mantojumu – bij. Turaidas muižas ķieģeļu cepli, nodrošināt tam pieguļošās teritorijas apsaimniekošanu 13 ha platībā;
 - Organizēt arheoloģisko izpēti Vikmestis pilskalnā.
 - Uzsākt izpēti projektā sadarbībā ar Latvijas Arheologu biedrību par Gaujas lībiešu kultūrvidi Turaidas pils apkārtnē vēlajā dzelzs laikmetā, izmantojot paleoekoloģikas analīzes
 - veikt bij. Turaidas muižas jaunās pārvaldnieka mājas vēsturiskās vides un parādes pagalma apstādījumiem kultūrvēsturisko izpēti un sagatavot apstādījumu un dārza atjaunošanas koncepciju, veikt pētījumu par Turaidas muzejrezervāta teritorijā esošajiem dižkokiem, ābeļdārziem, mežābelēm;
 - turpināt kultūrvides sakopšanas darbus un uzturēt muzejrezervāta kultūrvēsturiskās ainavas kvalitāti, turpināt Mežaparka labiekārtošanu,

- organizēt Turaidas pils apvedtakas infrastruktūras atjaunošanu un uzturēt pārējo dabas taku segumu, radot maksimāli drošu vidi apmeklētājiem;
- veikt Turaidas muzejrezervāta teritorijā esošo zālāju un inventarizāciju un izstrādāt zālāju apsaimniekošanas plānu;
 - muzejrezervāta Mežaparka izzināšanas un pieejamības nolūkā uzsākt darbu pie vides izglītojošo programmu un pasākumu sagatavošanas, turpināt darbu pie brīvdabas ekspozīcijas “Turaidas muzejrezervāta Meža parka izziņas taka”.
- ➔ Nodrošināt Turaidas vēsturiskā centra 38 ēku-pieminekļu uzturēšanu, saglabāšanu un restaurāciju, brīvdabas ekspozīcijas labiekārtošanu. Turpināt Turaidas pils kompleksa un muižas ēku uzturēšanas un restaurācijas darbus, pabeigt Turaidas pils pusapaļa torņa pagraba pārseguma atjaunošanas darbus.
- Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un saziņā ar Kultūras ministriju turpināt finanšu piesaistes risinājumu izstrādi jauna multifunkcionāla apmeklētāju centra un ieejas mezgla izveidei, Turaidas muižas kūts-staļļa ēku kompleksa un Turaidas auto stāvlaukumu atjaunošanai.
- ➔ Turpināt publikāciju sagatavošanas un izdošanas darbu:
- Izdot katalogu “Turaidas pilī atrastie 13.–17. gs. apģērba piederumi”
 - Uzsākt kataloga „Turaidas pilī atrastās 13.–17. gs. militārās senlietas” un publikācijas “Sateseles lībiešu kultūrvēsturiskais mantojums”, sagatavošanu, turpināt darbu pie publikācijas “Tautasdziesma dainu kalnā”.
 - Pabeigt un publicēt ekspozīcijas “Ceļā uz Latvijas valsti. Klaušinieks. Saimnieks. Pilsonis” ceļvedi”
- ➔ Turpināt Turaidas pils ekspozīciju papildināšanu ar jaunām digitālām programmām un ekspozīciju kvalitātes uzlabošanu, uzsākt “bērnu līmeņa” ekspozīcijas ”Turaidas Dāvids muzejā” izveidi
- ➔ Turpināt jaunu tehnoloģiju ieviešana un uzturēšana muzeja darbības nodrošināšanai un ekspozīciju pilnveidošanai, turpināt krājuma digitalizāciju, veikt pilnveidošanas darbu krājuma elektroniskā kataloga uzlabošanā.

Vispārcilvēcisko vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīvā un daudzveidīgā muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību

- ➔ Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veikt izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu, radīt un ieviest digitālos risinājumus muzeja pakalpojumu pieejamībā.
- ➔ Sabiedrības izglītošanai par kultūras mantojumu un vēsturi noorganizēt sarunas-diskusijas, izglītojošos pasākumus: gadskārtu ieražu svētki, Eiropas kultūras mantojuma dienu aktivitātes u.c.

- Turpināt mobilā gida aplikācijas pilnveidošanu, pievienojot sadaļu bērniem un tematisko ekskursiju lokus.
- Pilnveidot un popularizēt izglītojošo programmu piedāvājumu projekta “Latvijas skolas soma” ietvaros, izstrādāt jaunas izglītojošās programmas un nodrošināt to pieejamību.
- Atbilstoši vajadzībai atkārtoti izdot reklāmas bukletu par izglītojošo programmu piedāvājumu, bukletu “Turaidas muzejrezervāts” un bukletu par Turaidas Rozi.
- Turpināt jaunu tehnoloģiju ieviešana un uzturēšana muzeja darbības nodrošināšanai un ekspozīciju pilnveidošanai.

I.Mikanovska-Mikalovska
67971402
inta.mikanovska@turaida-muzejs.lv